

Narrativa i poesia en educació infantil

Codi: 102001

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Cristina Corbero Iglesias

Correu electrònic: Cristina.Corbero@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Mercedes Lafarga Farrera

Prerequisits

És recomanable haver realitzat anteriorment l'assignatura de tercer curs Didàctica de la llengua escrita i la literatura en l'Educació Infantil i tenir un bon domini de la llengua catalana (equiparable al Nivell 2 o be al Certificat de Nivell C2 de Llengua Catalana que atorga la Direcció general de Política Lingüística o el Servei de Llengües de la UAB).

Objectius

L'assignatura *Narrativa i poesia a l'Educació Infantil* es proposa aprofundir en el coneixement i l'ús de la literatura per a infants des dels primers mesos fins que saben llegir autònomament. El curs se centra especialment en el desenvolupament de les habilitats de dinamització del material literari i ficcional: coneixement i domini de les obres literàries adients a l'Educació Infantil, així com de l'etnopoètica catalana (ús de jocs lingüístics, tècniques de narració oral). L'assignatura contempla diferents activitats emprant els àlbums, la poesia, els jocs de falda, la narració escrita, la narració digital, les presentacions visuals, i altres activitats que fomentin l'expressió i la comprensió literària dels infants. Es parteix de criteris de valoració dels diferents tipus de llibres i literatura en els múltiples formats i suports (impresos i en pantalla), per passar a desenvolupar un projecte literari amb un disseny d'activitats segons diferents objectius educatius. El curs també es proposa la familiarització amb un ampli panorama de recursos bibliogràfics, tant de la producció per a infants com de fonts de suport per a les activitats, que resulti útil per a la tasca professional dels mestres.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Adquirir formació literària i en especial conèixer la literatura infantil.
- Afavorir les capacitats de parla i d'escriptura.
- Conèixer i dominar tècniques d'expressió oral i escrita.
- Conèixer i utilitzar adequadament recursos per a l'animació a la lectura i a l'escriptura.

- Conèixer la tradició oral i el folklore.
- Demostrar que coneix i comprèn els objectius, continguts curriculars i criteris d'avaluació de l'Educació Infantil.
- Demostrar que coneix l'evolució de les implicacions educatives de les tecnologies de la informació i la comunicació i, en particular, de la televisió en la primera infància.
- Expressar-se adequadament oralment i per escrit i dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació a l'acció.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar les interrelacions entre el context social, familiar i escolar en la planificació de les activitats literàries a l'escola.
2. Conèixer i utilitzar la producció literària infantil per als objectius educatius escolars.
3. Conèixer i valorar les característiques dels productes literaris audiovisuals i digitals per a infants.
4. Conèixer la tradició oral i el folklore i saber-los utilitzar per a l'educació dels infants.
5. Dissenyar activitats que afavoreixin les capacitats lingüístiques dels infants.
6. Dissenyar pràctiques d'animació a la lectura i l'escriptura amb objectius educatius.
7. Emmarcar els continguts de l'assignatura en l'acció educativa de l'etapa d'educació infantil.
8. Expressar-se adequadament, oralment i per escrit, i dominar diferents tècniques de narració, declamació i animació dels textos per a infants.
9. Incorporar a la lectura expressiva, la narració i la dramatització de textos les tècniques d'expressió oral que afavoreixen la recepció per part dels infants.
10. Utilitzar tècniques variades i adients per a les activitats literàries, orals i escrites, amb els infants.
11. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.

Continguts

BLOC A. El corpus i les fonts de suport.

1. La familiarització amb la producció de qualitat més reconeguda dels diferents corpus de llibres i literatura (0-6 anys) en els seus diferents formats i suports (àlbums, llibres de conceptes, informatius, llibres joc, materials procedents de l'etnopoètica, apps digitals etc.).
2. L'ús de fonts bibliogràfiques i digitals per a la selecció del corpus i per al disseny d'activitats literàries.

BLOC B. Taller d'activitats.

3. L'establiment personal d'un corpus escolar estàndard de textos adequat a l'etapa.
4. El disseny d'activitats literàries segons els paràmetres escollits: objectius educatius, àmbits d'actuació, destinataris i tipus de text.
5. Tècniques i tipus d'activitats: selecció corpus, projectes literaris, narracions orals, etc.

Metodologia

La metodologia de l'assignatura pressuposa que l'alumne/a és el protagonista en el procés d'ensenyament i aprenentatge. Els curs està fonamentat com a forma de taller sobre materials diversos i una tipologia variada d'activitats grupals i individuals que permetran a l'alumnat dur a terme i experimentar un ampli ventall de pràctiques d'aula, mitjançant les quals es desenvoluparan els continguts de l'assignatura.

Els/Les estudiants també hauran de preparar activitats autònomes i en grup fora de l'aula com a treballs de l'assignatura en la proporció reglamentada per a totes les assignatures segons el nombre de crèdits.

L'alumne ha d'acreditar un bon domini de la llengua catalana i castellana (equiparable al N2 o al C2 del Marco Comú de Referència).

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup	45	1,8	2, 3, 5, 8, 10
Tipus: Supervisades			
Tutorització de preparació d'activitats	20	0,8	
Tipus: Autònomes			
Elaboració de treballs, preparació d'activitats i lectures	85	3,4	2, 3, 5, 8, 10

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es desdoblarà en els dos grans apartats i que cal tenir aprovats de manera independent (amb un 5 cadascun) per tal que puguin fer mitjana i derivar en la nota final global. Dins de cada apartat, l'avaluació es durà a terme mitjançant els mecanismes i les activitats que es mostren en la graella següent:

- Dues activitats individuals sobre la selecció i anàlisi de textos i llibres literaris (60%) de la nota que es realitzarà durant el període 16 de març al 18 de maig 2021.
- Un projecte literari en grup (40%) que es realitzarà durant el període 18 de maig fins el 15 de juny 2021.

La data de reevaluació del final de l'assignatura serà el 22 de juny 2021

L'avaluació es durà a terme: (a) de manera continuada al llarg de tot el curs, i (b) mitjançant la correcció final de les activitats i treballs. Les qualificacions es faran públiques al campur virtual/moodle en els 20 dies següents al lliurament. L'alumne/a que vulgui revisar la nota haurà de fer-ho en les dues setmanes posteriors a la seva comunicació en l'horari de tutories del professorat, consignat en el programa. La còpia i el plagi de qualsevol tipus implicaran, en tots els casos, un zero en tota l'assignatura.

L'assistència a les classes presencials de l'assignatura és obligatòria: el 80% d'assistència és el mínim per poder tenir dret a l'avaluació; en cas contrari, es considerarà no presentat. Amb aquesta condició prèvia, l'avaluació es durà a terme mitjançant les activitats d'avaluació descrites.

Per aprovar l'assignatura és obligatori presentar i tenir superades totes les activitats. No s'aprovarà cap presentació, treball, activitat escrita ni activitat oral que no demostrí un bon domini de la llengua catalana.

Els resultats de cada una de les avaluacions es retornaran a l'alumnat en el termini màxim de 3 setmanes després de la seva entrega, i s'oferirà una data de revisió en els 10 dies següents a la seva publicació. Es vetllarà perquè els textos lliurats al llarg de l'assignatura estiguin lliures de plagi; en el cas en què detectem plagi (a través dels programes que el detecten, per exemple) aquell treball quedarà automàticament suspès.

Es valorarà com a imprescindibles la participació, l'escolta activa i la puntualitat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Dues activitats individuals sobre anàlisi de llibres i textos literaris	60%	0	0	2, 3, 8, 11
Projecte en grup de disseny de pràctiques literàries d'aula a l'educació infantil	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA

Bonnafé, M. (2008). *Los libros, eso es bueno para los bebés*. México: Océano.

Bosch, E. (2012). "¿Cuántas palabras puede tener un álbum sin palabras?". *Revista OCNOS*, núm. 8, pp. 75-88.

Bosch, E. (2007). "Hacia una definición de álbum". *Revista ANILIJ*, núm- 5, pp. 25-46.

Chambers, A. (2007). *¿Quieres que te cuente un cuento? Una guía para narradores y cuentacuentos*. Caracas: Banco del Libro.

Colomer, T. (2005). *Andar entre libros. La lectura literaria en la escuela*. México: FCE.

Correro, C. (2018). *Els llibres infantils al segle XXI*. Tesis doctoral publicada a https://ddd.uab.cat/pub/tesis/2018/hdl_10803_665173/cci1de1.pdf

Correro, C.; Real, N. (2017). *La Literatura a l'Educació Infantil*. Barcelona: Col·lecció Infància. Associació de Mestres Rosa Sensat. ISBN 978-84-945290-6-1.

Correro, C.; Real, N. (2014). "Literatura infantil digital 0-6. Present i futur". *Revista Faristol*, número 79. Disponible en línia: http://www.clijcat.cat/faristol/paginas/detall_articles.php?recordID=294

Cormand, B.; Correro, C. (2018). "Les guardes, un espai per a la creativitat". *Revista Faristol*, núm. 87, pp. 16-19. Abril 2018. Disponible en línia: <https://www.clijcat.cat/faristol/article-cercat/Les-guardes-un-espai-per-a-la-creativitat>

DescLOT, M. (2007). *Poesies amb suc. Antologia de poesia per a infants*. Barcelona: La Galera.

DescLOT, M. "Parlar de poesia amb infants". Text escrit per a Gretel: <http://literatura.gretel.cat/content/miquel-descLOT>.

Duran, T.; Luna, M. (2002). *Un i un i un... fan cent*. Barcelona: La Galera.

Lluch, G. (ed.) (2000). *De la narrativa oral a la literatura per a infants. Invenció d'una tradició literària*. Alzira: Bromera.

Molist, P. (2008). *Dins del mirall. La literatura infantil explicada als adults*. Barcelona: Graó.

Prats, M. (2002). "La poesia per a infants: un gènere entre el folklore i l'obra d'autor". Dins T. Colomer (ed.). *La literatura infantil i juvenil catalana: un segle de canvis*. Bellaterra: ICE-UAB, pp.45-56.

Real, N.; Correro, C. (2018). "Valorar la literatura infantil digital: propuesta práctica pra los mediadores". *Revista Textura- ULBRA [Brasil]*, vol. 20, núm. 42, pp. 8-33, jan./abril. ISSN: 2358-0801.

ALTRES Recursos diversos i centres de documentació d'interès:

Selecció d'obres a la Revista Faristol del Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil:
<https://www.clijcat.cat/faristol/> i <http://www.clijcat.cat/>

Selecció d'obres El Garbell de l'Associació de Mestres Rosa Sensat
(<https://www.rosasensat.org/es/biblioteca/recursos/el-garbell/>)

Selecció d'obres elaborades per Gretel: Pàgina de Literatura infantil de la UAB: www.gretel.cat

Contacontes:

Cos de lletra. <http://cosdelletra.blogspot.com> Blog del grup Cos de Lletra. Espectacles sobre poesia.

Hores del conte: n'ofereixen la majoria de biblioteques públiques i n'hi sol haver per a diverses franges d'edat.

Musiquetes.cat: recull de cançons infantils tradicionals per escoltar en xarxa, forma part d'un dels projectes de la Bressola de la Catalunya Nord:<http://www.musiquetes.cat/canco/num/16>.

Poesi@.com. <http://www.edu365.cat/infantil/poesia/portada.htm>: per a educació infantil amb poemes recitats, escrits i il·lustrats per temes i d'autors molt diversos.

Recull de webs de poesia per a infantil i primària: http://www.xtec.cat/crp-bages/html/poesia/poesia_pri1.htm

Samfaina de colors (2010). <http://www.samfainadecolors.cat/> Espectacles basats en cançons tradicionals.

Una mà de contes: contes per veure i escoltar, que es poden triar a partir del tema, l'autor, l'il·lustrador, l'origen geogràfic... (<http://www.unamadecontes.cat/>).

XTEC, web del Departament d'Educació (<http://www.xtec.cat/>). En podem destacar l'apartat "Escola oberta", que inclou materials de tot tipus per a totes les assignatures i tots els nivells educatius (<http://www.xtec.cat/escola/index.htm>).

Programari

El programari emprat a l'assignatura serà Zoom, Spotify i Office.